

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ВИСШ АДВОКАТСКИ СЪВЕТ

ул. „Цар Калоян“ № 1-а, 1000 София, тел. 986-28-61, 987-55-13,
факс 987-65-14, e-mail: arch@vas.bg

Изх. №...121.....
Дата. 29.01.....2015 г.

ДО ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
КОМИСИЯТА ПО ПРАВНИ ВЪПРОСИ
НА ЧЕТИРИДЕСЕТ И ТРЕТОТО
НАРОДНО СЪБРАНИЕ
Г-Н ДАНАИЛ КИРИЛОВ

СТАНОВИЩЕ

НА ВИСШИЯ АДВОКАТСКИ СЪВЕТ

ОТНОСНО:
ПРОЕКТ ЗА ЗАКОН ЗА
ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА
НАКАЗАТЕЛНИЯ КОДЕКС
№454-01-71 от 19. 12. 2014г. с вносител
Цецка Цачева Данговска и група народни представители

**УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
КОМИСИЯТА ПО ПРАВНИ ВЪПРОСИ,**

По предложението от 19. 12. 2014 г. за приемане на ЗИД на НК
относно размера на наказанията, приложими в хипотезите на чл.343, ал.3,
чл. 343Б и чл. 343В НК:

Направените предложения касаят единствено увеличаване размерите на предвидените за този вид транспортни престъпления наказания „лишаване от свобода“, както и добавяне, респ. увеличаване на размерите на кумулативно предвидените за тези деяния наказания „глоба“.

Необходимостта от тези изменения в посока сериозно завишаване на наказанията, се обосновава със статистически данни на МВР, сочещи на увеличени брой жертви на пътно-транспортни произшествия и декларативното посочване на употребата на алкохол и наркотични вещества, като основни причини за настъпване на произшествия.

Без да подценяваме сериозността на тези инкриминирани от законодателя деяния, следва да посочим, че изкуственото завишаване на наказателната репресия спрямо извършителите, не е от естество да способства намаляването на броя на инцидентите, а още по-малко да намали жертвите по пътищата. Смъртният резултат при пътно-транспортно произшествие и наказването на извършителя, при установена негова вина е крайното и най-тежкото проявление на неправилна дейност по транспорта и несъобразяване с установените правила. Решението за завишаване на репресията по НК следва да е последната стъпка от поредицата от мерки, които следва да започнат на първо място от контрола по транспорта, дейността на съответните служби в МВР, адекватното и своевременно наказване на административните нарушения. Необходим е по-задълбочен анализ на резултатите от превантивната дейност на ПП при МВР, включително относно конкретните причини за настъпилите инциденти - превишаване на скорост, техническа неизправност на МПС, несъобразяване с фактори за безопасност, липса на правоспособност, не добро стопанисване на пътищата, липсата на маркировка, употреба на алкохол, употреба на наркотици, нарушения допуснати от пешеходци причинили инцидент и т.н., както и анализ на административно наказателната дейност. Такъв липсва и не е посочен в мотивите към законопроекта. Най-малкото следваше да се конкретизира колко на брой пътни инцидента са резултат на употребата на алкохол, на прием на наркотици, или са причинени от неправоспособни лица и то в процентно съотношение спрямо общия брой, като се отграничат случаите на нарушения със съставомерните деяния по чл. 343 НК.

Не би могло да се приеме за трайна посочената тенденция към завишаване на смъртните случаи в резултат на ПТП, на база извадка от единадесет месеца и то спрямо предходна година. Ако беше анализирана информацията за период от пет или десет години, би се достигнало до извод, че именно осъществените превантивни мерки и завишения пътен контрол са дали резултат и са довели до двукратно занижаване брой на загиналите в пътни инциденти и тази бройка не надвишава 650 лица на година през последните три години.

В тази връзка следва да се отбележи, че липсва адекватен анализ и поглед върху практиката на ВКС, по делата по чл. 343 и сл. от НК, доколкото през последните години несъмнено има множество случаи на разнопосочни решения /досежно размер на наказанието и начин на изтърпяването му, както и размер на наказанието "лишаване от право да се управлява МПС"/. Не са редки случаите на неоправдано занижаване на наложените от първоинстанционните съдилища наказания, вкл. и в частта на лишаването от право да се управлява МПС, като понякога се оказва, че при осъден по чл. 343 от НК санкцията е по-ниска от тази по чл. 343 Б или 343 В от НК. В други случаи по дела с повишен обществен интерес, подхода е по-внимателен и често съобразен най-вече с очакванията на обществото.

Безспорно доказано е от криминалистичната наука, че завишаването на наказателната репресия и налагането на непосилно тежки наказания за определен тип деяния, не само че не допринася за намаляване на техния брой, а в някои случаи, дори напротив, води до тяхното увеличаване.

Предложението за завишаване на наказателната репресия в законопроекта ще доведе до неоправдано намаляване на възможностите за приложение на института на условното осъждане.

Наред с това, от чисто социална гледна точка е недопустимо за деяния, при които тежкият противоправен резултат (смърт или телесни увреждания) е бил допуснат по непредпазливост, независимо от укоримостта на състоянието в което се е намирал извършителя, да бъдат налагани наказания равни или поне близки по размер с тези предвидени за тежки умишлени престъпления, като например убийство или други посегателства върху личността, вкл. деянията по чл. 342 НК.

Допълнителен аргумент в подкрепа на изложеното становище е тежкото фактическо положение на местата за лишаване от свобода на територията на Република България, в това число и от гледна точка на капацитет. Неоправдано е същите да бъдат „запълвани“ с лица, осъдени за деяния, чиято обществена опасност не налага на всяка цена цялата тежест на наказателната репресия.

Действително, следва да бъде намерен начин за намаляване на броя на лицата, които управляват моторни превозни средства под влиянието на алкохол, наркотици или други упойващи вещества, но това не следва да става за сметка на неоправдано, с оглед тежестта и характера на деянието, завишаване на предвидените в закона наказания.

За да се отговори на обществената необходимост от предприемане на превантивни мерки, следва да бъдат използвани други методи - напр. организиране на информационни кампании, въвеждане на програми за превенция в основните и средни общообразователни учебни заведения, предвиждане на алтернативни по вид наказания (напр. по-широка

възможност за използване на наказанието „пробация“ при формалните престъпления, в това число създаването на програми, които да помагат на зависимите от алкохол и наркотици да преодолеят състоянието си) и др., които биха могли да способстват за правилното формиране и засилването на индивидуалното съзнание на гражданите относно мястото и значението на проблема.

В заключение считаме, че не са изложени убедителни аргументи в подкрепа на направеното предложение и същото не отговаря на принципите на обоснованост и съгласуваност по чл. 26, ал. 1 ЗНА и на изискванията на чл. 28, ал. 2 ЗНА.

Затова и Висшият адвокатски съвет не споделя внесеното предложение за законодателна промяна.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ВИСШИЯ
АДВОКАТСКИ СЪВЕТ:

РАЛИЦА НЕГЕНЦО

